

מורה לחיים

המורה ראיד מסארוה מתיכון "עתידי רמלוד" ברמלה זכה ב"פרס רקאנטייצי"י סירש"י למורה היזם" לשנת 2007 בחסות עיתון "מעריב". את הפרס קיבל מסארוה על יזמות יוצאת דופן שתרמה למניעת נשירה בבית ספרו ועל פיתוח כישורים אישיים של התלמידים באמצעות סדנה טכנולוגית

דנה יופה

צילום: נועם ג'וזפידס

ראיד מסארוה, רכז פדגוגי, מחנך ומורה לפיזיקה בתיכון "עתידי רמלוד" ברמלה הוא אחד מבין תשעה מורים מבתי ספר בכל רחבי הארץ שזכו בפרס רקאנטייצי"י סירש"י ל"מורה היזם". "פרס המורה היזם", מיזם חינוכי ייחודי שמטרתו לעודד יזמות בתחום ההוראה בישראל, נועד לתמוך במורים ובמחנכים המצליחים למרות הקשיים להרחיב את גבולות תפקידם, להניע מהלכים יוצאי דופן וליזום פתרונות חינוכיים ותברתיים שמהווים פריצת דרך. רעיון הפרס למורה היזם נהגה לפני ארבע שנים על ידי ליאון רקנאטי ופרופ' יעקב קופ. בשלב השני חברו אליהם סטנלי צ'ייס, איש עסקים אמריקאי הידוע בפעילותו בתחום החינוך בישראל וכן "קרן רש"י", המתמקדת בפעילות כפריפריה בתחומי החינוך, הרווחה והכ"ר, ו"עיתון מעריב", אשר חרט על דגלו את התמיכה בחינוך, מעניק חסות ל"פרס המורה היזם".

כאמור, השנה נבחר המורה ראיד מסארוה לאחד מתשעה מורים יזמים יוצאי דופן שהגיעו לשלב הגמר וזכו בפרס כספי בסך 10,000 שקל כל אחד לעידוד יוזמתם. מסארוה זוכה בפרס על הישגו במניית עת נשירה ובפיתוח כישורים אישיים באמצעות סדנה טכנולוגית.

התלהבות סוחפת

לפני כארבע שנים פנה המורה ראיד מסארוה, למפעל "נשר" וביי קש סיוע במימון סדנה טכנולוגית לחניכיו. ההתלהבות העצומה של ראיד הצליחה לסחוף לא רק את מפעל "נשר", שנענה לפנייה ברצון, כי גם מורים נוספים, ובעיקר את החניכים עצמם. במסגרת הסדנה הטכנולוגית שיוזם ראיד, יוצרים התלמידים מכשירי רים חשמליים ורכיבים אלקטרוניים, תוך יישום עקרונות מדעיים מעולם הפיזיקה והאלקטרוניקה. הסדנה פועלת בבית הספר מאז ינואר 2004, במימון ובליווי מפעל "נשר", ובמהלך שנות פעילותה היא מתפתחת כל העת.

את הקמת הסדנה הגה ראיד בעקבות איתור הצורך במציאת תעסוקה ועניין לתלמידים בכיוון שונה מן החינוך העיוני-פורמלי. האווירה הקשה בבית הספר היא שהכתיבה חיפוש אחר פתרון לא שגרתי לכי עיות של אלימות, חוסר מוטיבציה, חוסר תחושת שייכות לבית הספר ולחברה, פערים גדולים בין תלמידים והבעיה החמורה מכולן – בעיית הנשירה. בית הספר, שרבים מתלמידיו מגיעים מן השכבות החלשות של המגזר הערבי, הדרוזי והבדואי, סבל מנשירה של כ-19 אחוזים בשנה. התלמידים החלשים נשרו בסופו של דבר מבית הספר והתגלגלו לרחובות, כשהם מפספסים את הסיכוי היחיד שהיה להם לזכות בהשכלה וללמוד מקצוע שיאפשר להם פרנסה בטוחה בגרותם. מסארוה חיפש דרך להציע לתלמידים החלשים מכינות ט' ו-י"ב,

מאז הוקמה הסדנה, חל מהפך גדול בבית הספר והאווירה רגועה ונוחה יותר ללימודים. הפערים החברתיים צומצמו והסדנה תורמת לגיבוש חברתי, למניעת אלימות, לחינוך לערכי אנוש ולאזרחות טובה

ויצאו לעבודות קהילתיות ברחובות לוד ורמלה. מאז הוקמה הסדנה, חל מהפך גדול בבית הספר והאווירה רגועה ונוחה יותר ללימודים. הפערים החברתיים צומצמו והסדנה תורמת לגיבוש חברתי, למניעת אלימות, לחינוך לערכי אנוש ולאזרחות טובה. ההשתתפות בסדנה והאווירה החיובית שיוצר מסארוה, השפיעו על גישת התלמידים ועל השקפת עולמם בכל הקשור לבית הספר ולמערכת היחסים שבין התלמידים למורים. המוטיבציה ותחושת השייכות לבית הספר עלו ותופעת הנשירה הצטמצמה מ-19 אחוזים בשנים 2002-2003 לחמישה אחוזים בלבד בשנה האחרונה. אפילו תלמידים שנהגו להיעדר בקביעות מופיעים כעת ללימודים באופן סדיר, ורמת ההישגים בבית הספר עלתה. בעקבות השינוי ניגשו השנה 11 תלמידים למבחן הבגרות בפיזיקה, וכולם עברו את הבחינה בהצלחה.

אין ספק שסדנת "נשר" היא סיפור הצלחה והצלחה ששותפים לו מר רים ומחנכים רבים בבית הספר. ליוזמה המיושמת בדרך ייחודית זו אין מענה במסגרת מערכת החינוך הפורמלית. היוזמה שמה את התלמיד במרכז המעגל החינוכי ומאפשרת לו להיות אקטיבי, להשתלב בקבוצה ולשתף פעולה עם הזולת, ובכך לעבוד תהליך סוציאלי התורם לשינוי הסטיגמה השלילית שדבקה בניה"ס. בזכות הסדנה זוכים התלמידים בהכשרה שתסלול את דרכם לתעסוקה ופרנסה כאזרחים בוגרים. חבר השופטים שבחר בראיד מסארוה לקבל את "פרס המורה היזם" ציין בשיקוליו כי על היוזמה שגילה מסארוה בהקמת הסדנה וביצירת שיתוף הפעולה עם מפעל "נשר", ושבאמצעותה הוכיח כי ניתן לחולל שינוי משמעותי בהשקעה נכונה של משאבים, תשומת לב וחינוך, ראוי ראיד להוקרה ולפרס המורה היזם.

בעיריית לוד, שהעומד בראשה, יו"ר הוועדה הממונה בלוד אילן הררי מכהן גם כיו"ר איגוד ערים לחינוך, גאים בהישגי תיכון "עתידי רמלוד" והמורה ראיד מסארוה: "עיריית לוד מוסרת את הוקרתה והערכתה הרבה למורה ראיד מסארוה, רכז פדגוגי, תיכון "עתידי רמלוד", על יוזמתו ותרומתו לקידום החינוך וההישגים של התלמידים בפרט וניה"ס בכלל. אין ספק כי יוזמתו הראויה, מהווה מקור השראה ועיי דוד לכלל הגורמים העוסקים בחינוך בכל הקשור להידוק שיתופי הפעולה ואיגום המשאבים, וכי בפעילותו זו יצר סטנדרטים שיישעו רבות בהתמודדות עם התמורות והאתגרים הרבים בעתיד ובעתיד. יוזמתו ופועלו בהחלט ראויים לכל שבח והוקרה".

המתקשים במקצועות היסוד, מסגרת אטרקטיבית שתמנע את נשירתם, מסגרת שאינה כלולה במערכת הלימודים הפורמלית. כך נהגה רע"י ון הסדנה: הסדנה נועדה לפתח את האינסטינקטים הטכנולוגיים של התלמידים ועל ידי כך לחזק את ביטחונם העצמי, להקנות להם חוויית הצלחה, לעודד אותם להגשמה עצמית ולקדם את הישגיהם בלימודים. נוסף לכך תורמת הסדנה לגיבוש חברתי, למניעת אלימות, לאזרחות טובה וליצירת אווירה שקטה ונוחה ללימודים.

כיום משתתפים בסדנה כ-20 אחוזים מתלמידי בית הספר, מכינת ט' עד י"א. תהליך ההנחיה בסדנה, שאליה נרתם בהתנדבות גם אחד המנהדרים ממפעל "נשר", מבוסס על פיתוח היצירתיות והכישורים הטכנולוגיים של התלמידים. המפגשים נערכים אחת לשבוע וכל מפגש אורך שעתיים. אופי העבודה המעשי והאקטיביות הנדרשת משפיעים על היכולת היישומית של התלמידים ותורמים לשיפור ניכר ביכולותיהם הקוגניטיביות. שיטת ההדרכה ייחודית ומשלבת למידה עיונית עם התנסות חווייתית. על בסיס החומר הע"י יוני שנלמד במקצועות המדעיים, מתכנן התלמיד פרויקט, ובסופו של תהליך בונה, מרכיב ומייצר בעצמו רכיבים ומכשירים חשמליים ים ואלקטרוניים.

הישגים מעוררי התפעלות

כשמבקרים בתערוכה שעורכים חניכי הסדנה בסוף השנה, נוכחים בהישגים המרשימים שאליהם ניתן להגיע עם התלמידים. המוצגים שבנו התלמידים מעוררי התפעלות: גלאי עשן, מכשירי אינטרקום, אזעקות, גלאי פריצה, גלי אור מורחב, אוד מאותת, ואפילו דגמים גאומטריים משוכללים המשמשים עוזרי לימוד למורים בבית הספר. ההשתתפות בסדנה והאפשרות להציג את הישגיהם בפני תלמידי דים, מורים, הורים ומבקרים, מקנות למשתתפים חוויית הצלחה, מחזקות את ביטחונם העצמי, מגבירות את המוטיבציה ללמוד ומקנות לכל תלמיד ותלמיד את התחושה ש"אני יכול". זה שלוש שנים משתתפים החניכים בפרויקטים ובפעילויות התנדבותיות גם מחוץ לבית הספר; בשנה שעברה ייצרו שלטים עם המסר: "לא לאלמות"

